

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15P/14/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812201605
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2012:3812201605.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci starostlivosti o maloletého V. K., nar. XX.XX.XXXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v N., dieťa rodičov: matky K.. C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. J., A. č. XXX/X, zast. JUDr. Erichom Lojom, advokátom so sídlom Prievidza, ul. Bojnická č. 5, otca X.. W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž., ul. W. č. XXX/X, o zmenu rozsudku o uložení výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok OS Prievidza č. 12P/20/2011-57 zo dňa 05.09.2011 tak, že ukladá maloletému dieťaťu V. K., nar. XX.XX.XXXX a jeho rodičom, K.. C. K., nar. XX.XX.XXXX a X.. W. K., nar. XX.XX.XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v: V. n. o., so sídlom R. XX, XXX XX N., v prevádzke: Krízové stredisko V. R.. V., Š. XXX/X, N. XXX, XXX XX D..

U k l a d á rodičom dieťaťa povinnosť podrobiť sa pokynom uvedeného zariadenia za účelom realizácie odborného poradenstva a povinnosť poskytnúť zariadeniu potrebnú súčinnosť.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prievidzi uznesením sp. zn. 15P/14/2012 - 5 zo dňa 8.2.2012 začal konanie o zmenu rozhodnutia o uložení výchovného opatrenia - určenie konkrétneho špecializovaného zariadenia na výkon výchovného opatrenia v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p., a to v záujme docieľiť pozitívnu zmenu vo vzťahu dieťa a otec za účelom realizácie upraveného styku. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v N. podal dňa 31.1.2012 podnet na zmenu rozsudku z dôvodu, že v rozsudku nebolo určené zariadenie, v ktorom má prebiehať odborné poradenstvo. Rodičia sa nevedeli dohodnúť, v ktorom zariadení sa bude poradenstvo vykonávať, preto rozsudok súdu nie je realizovaný. Matka mala záujem realizovať výkon rozhodnutia v zariadení Poradňa pre rodiny v kríze R. v Ž., otec v Krízovom stredisku V., R..V.. v D.. Dohodnuté stretnutia v zariadení R. v Ž. sa však nerealizovali, pretože matke nevyhovovali stanovené podmienky. Na určení ďalšieho iného zariadenia rodičia dieťaťa nie sú schopní sa dohodnúť, a tým je aj ukončenie celého procesu v nedohľadne. Otec dieťaťa podal na OS v Prievidzi návrh na výkon rozhodnutia OS v Prievidzi č. 12P/20/2011 zo dňa 5.9.2011, ktorý bol zamietnutý, pretože nie je osobou oprávnenou a rozsudok nie je vykonateľný.

Matka dieťaťa s návrhom súhlasila. Uviedla, že súhlasí aj s poradenstvom v V. R..V.. so sídlom v D., zariadi si svoje záležitosti tak, aby so synom mohla do zariadenia chodiť. Pokiaľ išlo o predchádzajúcu spoluprácu s Poradňou pre rodiny v kríze R. v Ž. uviedla, že jej nebolo zrejmé, že poradenstvo bude prebiehať jedenkrát v týždni, preto jej stanovené podmienky nevyhovovali. Čo sa týka realizácie upraveného styku otca s dieťaťom uviedla, že v mesiaci január 2012 sa stretli dvakrát na fare v U. J. za prítomnosti miestneho farára, ktorý bol ústretový. Dňa 7.1.2012 prebehol styku v rozpätí necelých dvoch

hodín tak, že spoločne s farárom sa všetci hrali, najskôr dieťa otca odmietalo a aj hru s ním, neskôr keď sa zapojil aj pán farár, hrali sa spoločne.

Otec dieťaťa súhlasil s výkonom odborného poradenstva v V. R..V.. v D.. Má vedomosť, že zariadenie sa špecializuje aj na takéto prípady, poradenstvo vykonávajú počas pracovných dní a aj počas prázdnin rôznymi pobytmi. Jeho styk so synom prebehol 7.1.2012 tak, že prišiel k dverám bytu matky, syn ho najskôr odmietal a aj všetky darčeky, ktoré priniesol. Matka sa stavala negatívne, dvakrát sa opýtala syna, či idú von, s čím súhlasil. Na jeho otázky syn nechcel odpovedať, do každej položenej otázky vstupovala matka negatívne. Prišli k fare, kde mal s farárom najskôr dvojhodinový rozhovor, potom sa všetci štyria stretli v obývacej miestnosti, zo strany matky začali voči nemu jednostranné obvinenia, že podplácal vyšetrovateľa, úrad práce a podobne. Spoločné stretnutie trvalo asi 15 minút. Ďalší styk o dva týždne prebehol taktiež na fare, V. najskôr odmietal otca, aby sa hral s nimi, matka nereagovala. Snažil sa zapojiť do hry, avšak syn nemal záujem. Trvalo to asi hodinu, potom matka so synom odišla, syn nereagoval ani na ním donesené hračky. Väčšinou nereaguje ani na pozdrav, alebo sa vyjadrí, že ho zdravieť nebude. Takýmto spôsobom prebehlo aj nasledujúce stretnutie, matka ho pred synom obviňovala z rôznych vecí.

Kolíznym opatrovníkom sa k zmene rozsudku v tom zmysle, aby poradenstvo prebehlo v V. R..V.. D. súhlasil.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, výsluchom zástupcu V. R..V.. stredisko D. S.. A. Z., spisom OS v Prievidzi č. 12P/20/2011, 13P/331/2008, 13P/262/2011, 14Em/1/2011, 15Em/8/2011, spisom OS Ž. č. 13C/94/2005, listinnými dôkazmi - správou o špecializovanom poradenstve Poradne pre rodinu v kríze R. H. C. č. XX, Ž. z 7.2.2012, na základe čoho mal zistený tento skutkový stav:

Rozsudkom OS v N. sp. zn. 12P/20/2011 zo dňa 5.9.2011 súd uložil maloletému a rodičom maloletého povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 3.10.2011. V spise sa nachádza vyjadrenie matky z 9.11.2011, z ktorého vyplýva, že dlhodobo využíva bezplatné služby zariadenia Poradne pre rodinu v kríze R. v Ž., pracovníkov považuje za kompetentných, profesionálne zdatných, ústretových a má k nim maximálnu dôveru, je pripravená využívať so synom práve služby tohto zariadenia a teda aj odborné poradenstvo podľa uvedeného rozsudku. V spise je ďalej písomné vyjadrenie otca z 19.12.2011, z ktorého vyplývajú obavy, že matka bude mariť výchovné opatrenie svojim jednostranným rozhodnutím, že poradenstvo bude prebiehať v Ž., následne zmenila vopred dohodnutý termín spoločného stretnutia a podobne. Z písomného podania otca z 5.1.2012 vyplýva, že naplánované stretnutie v Ž. 5.1.2012 sa neuskutočnilo z dôvodu, že matka bola chorá, následne napriek uzavretej dohode mala k dohodnutým podmienkam výhrady, následne zariadenie ukončilo spoluprácu s nimi s tým, že si majú vyhľadať iné špecializované zariadenia. Poukázal na to, že matka systematicky odmieta spoluprácu, účelovo naťahuje čas a mení podmienky, ktoré sama určí a označí ako jediné možné.

Zo spisu 14Em/1/2011 vyplýva, že na návrh otca dieťaťa sa vedie konanie o výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, v ktorom konaní bola uložená matke pokuta 60,00 eur v zmysle § 273 ods. 1 O.s.p.. Návrh matky na zastavenie výkonu rozhodnutia bol zamietnutý uznesením OS v Prievidzi č. 14Em/1/2011 - 129 zo dňa 24. jún 2011, uznesenie súdu bolo potvrdené uznesením KS v Trenčín č. 3CoE 141/2011 - 29 zo dňa 5.12.2011 s poukazom na účel vykonávacieho konania a povinnosť účastníkov konania riadne si plniť povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia súdu.

Zo spisu 15Em/8/2011 vyplýva, že otec dieťaťa podal návrh na súdny výkon rozhodnutia, a to rozsudku OS v Prievidzi 12P/20/2011 - 57 zo dňa 5.9.2011, v ktorom sa domáhal splnenia povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu. Súd návrh otca zamietol uznesením sp. zn. 15Em/8/2011 - 8 zo dňa 30.11.2011 z dôvodu, že otec dieťaťa nie je osobou oprávnenou z exekučného titulu a výrok súdneho rozhodnutia je neurčitý. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28.12.2011.

Zo spisu OS v Prievidzi 13P/310/2011 vyplýva, že dňa 15.6.2011 podala matka návrh na zákaz styku otca s maloletým V. s poukazom na nemožnosť výkonu rozsudku o úprave styku a jeho bezvýslednosť. Odmietanie otca zo strany dieťaťa prerastá až do fyzickej agresie, vôľa dieťaťa je dlhodobá, otec mu svojim postojom spôsobuje negatívne emócie, ktoré poškodzujú jeho psychiku a celkový priaznivý vývoj. Následne matka zmenila návrh a žiadala zmenu úpravy styku otca s dieťaťom na každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 13.00 hod. do 15.00 hod., pričom styk by bol realizovaný za prítomnosti matky. V tomto istom konaní otec podal dňa 23.2.2012 návrh na zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Súd viedol konanie v tejto veci s predmetnou vecou a rozhodol súčasne rozsudkami dňa 22.3.2012. Návrh matky na zmenu úpravy styku súd zamietol a následne zamietol aj návrh otca na zverenie syna do svojej výchovy a opatery. Rozsudok vyhlásený na pojednávaní dňa 22.3.2012 právoplatný nie je.

Z písomnej správy V. R..V. N., prevádzka Krízové stredisko V. R..V. D. vyplýva, že zariadenie nemôže poskytnúť poradenstvo účastníkom konania z dôvodu neuzavretia zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov tejto organizácii zo strany T. samosprávneho kraja. Následne však prostredníctvom N.. L. Š. bolo oznámené, že zariadenie je spôsobilé vykonať odborné poradenstvo /viď úradný záznam z 22.2.2012/.

Zo správy Poradne pre rodinu v kríze R. v Ž. vyplýva, že na vopred dohodnutom stretnutí 15.12.2011 uzavreli s rodičmi Dohodu o spolupráci, ktorá mala slúžiť ako podklad pre ďalšiu vzájomnú prácu za rešpektovania stanovísk oboch rodičov. Následne prebehlo prvé asistované stretnutie otca a maloletého, kde maloletý sa správal odmietavo, nechcel si čokoľvek zobrať od otca, matka spolupracovala a snažila sa dieťa k interakcii s otcom motivovať. Následne k ďalším naplánovaným stretnutiam nedošlo z dôvodov na strane matky, resp. dieťaťa. Na písomnú dohodu reagovala matka nečakane tak, že namietala časté stretnutia, ktoré sú pre dieťa náročné a pre ňu finančne zaťažujúce, pričom tieto okolnosti si predtým zúčastnení vyjasnili. Zo strany matky došlo k vyjadreniu nedôvery voči konaniu pracovníkov poradne, preto ako zariadenie ukončili poradenstvo a od uzavretej dohody odstúpili. Poradňa odporučila rodičom pre výkon rozhodnutia vyhľadať zariadenie bližšie k miestu trvalého bydliska maloletého, vyhľadať individuálne psychologické poradenstvo, resp. psychoterapiu a maloletému vyhľadať individuálne psychologické poradenstvo, resp. psychoterapiu a zväžiť hlbšiu diagnostiku aktuálnej situácie v rodine /syndróm zavrnutého rodiča/.

Z výsluchu rodičov dieťaťa vyplýva, že styk realizovaný v priebehu konania v mesiaci marec 2012 prebehol v náhradnom termíne na fare 10.3.2012, dieťa bolo s otcom asi 25 minút, matka zostala vonku. Podľa vyjadrenia otca syn nechcel s ním komunikovať, nechcel si nič zobrať, odmietol sa hrať aj spoločenskú hru, a to aj s p. farárom. Následne V. odišiel preč. Ďalší styk 17.3.2012 prebehol pred bytom matky, kde prišiel otec aj s cudzím mužom a psíkom. Dieťa odmietalo otca, nechcelo ísť von s otcom, odmietalo hru, psíka, následne sa syn rozplakal, kričal. Vbehol do bytu, zabuchol za sebou dvere, hystericky kričal, odmietal všetko a všetkých.

Z výsluchu zástupcu V. R..V., stredisko D. S.. A. Z. súd zistil, že táto organizácia pristúpi k poskytnutiu odborného poradenstva za účelom realizácie styku otca s dieťaťom s tým, že by prebehla aspoň trikrát do mesiaca. Majú vytvorený tím psychológa, právnik a sociálneho pracovníka, sú ochotní prispôsobiť sa časovým možnostiam rodiny. Je potrebné uzavrieť dohodu o cene.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení opatrenia, ktorým uloží maloletému a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností.

Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci a citovaného ustanovenia zákona, súd považoval za dôvodné zmeniť rozsudok OS v Prievidzi sp. zn. 12P/20/2011 - 57 zo dňa 5.9.2011, a to bližšie určiť zariadenie, v ktorom by sa malo realizovať odborné poradenstvo pre dieťa a rodičov /§ 26 Zákona o rodine/. Už v uvedenom konaní bolo preukázané, že styk otca s dieťaťom je problematický predovšetkým pre zásadný odmietavý postoj dieťaťa voči otcovi. Rodičia realizovali styk podľa rozsudku OS v Ž. č. 13C/94/2005 zo dňa 27.1.2011 vo vymedzenom rozsahu aj v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v N., pričom aj takto realizovaný styk nesmeroval k zlepšeniu pozitívneho vzťahu otec - dieťa. Z konaní vedených na OS v Prievidzi 13P/310/2011 /najskôr konanie o zákaz styku, následne zmenu styku, návrh otca na zverenie syna do svojej osobnej starostlivosti/, taktiež vyplýva, že rodičia aktuálne situáciu s cieľom napraviť vzťahy medzi maloletým a otcom sami nezvládnu, je nepochybne potrebné podrobiť sa zrejme dlhodobej rodinnej terapii pod odborným psychologickým vedením. Keďže doterajšia súdna úprava, ktorou súd uložil len výchovné opatrenie, nevedla rodičov k tomu, aby sa spoločne dohodli na zariadení, kde bude takáto spolupráca prebiehať, súd v snahe aktuálne riešiť vyhrotenú situáciu vo vzťahu otec - dieťa, spresnil výrok rozsudku súdu tak, že určil konkrétne zariadenie, kde sa rodičia a dieťa podrobia odbornému poradenstvu. Súd v zásade udáva, že zákonná úprava neobsahuje bližšie podmienky realizácie takéhoto výchovného opatrenia, súdu sa ukladá len povinnosť hodnotiť účinnosť výchovného opatrenia /§ 37 ods. 6 Zákona o rodine/. Vychádzajúc z konkrétnych okolností v predmetnej veci súd v záujme okamžitého riešenia situácie maloletého a nového budovania vzťahu otca s dieťaťom určil konkrétne zariadenie, ktoré s poskytnutím poradenstva súhlasí a nachádza sa v blízkosti trvalého bydliska dieťaťa. Pristúpil tak k širšej aplikácii zákonného ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine. I keď je pravdou, že matka zrejme svojim postojom zmarila prípadnú spoluprácu s poradňou R. v Ž. a tým oddialila čas postupného efektívneho riešenia situácie, súd žiada oboch rodičov, aby sa zamerali do budúcnosti len na riešenie obnovenia vzťahu otca a dieťaťa, aby pred dieťaťom nesústredovali svoju pozornosť len na to, kto a čo zapríčinil, spôsobil a kto za čo môže a podobne. V snahe predísť svojvoľnému konaniu niektorého zo zúčastnených strán /viď postoj matky v poradni R. v Ž./ súd zároveň uložil rodičom povinnosť podrobiť sa pokynom špecializovaného zariadenia smerujúcich k realizácii poradenstva a povinnosť poskytnúť patričnú súčinnosť. Rovnako nemôže súd ukladať povinnosť rodičom v akom rozsahu sa majú finančne podieľať na nákladoch poradenstva, pretože ide už o vzťah rodičov ako klientov zariadenia a zariadenia samotného. Záverom si dovoľuje súd konštatovať, že momentálny stav je mimoriadne nepriaznivý a nebezpečný pre duševný vývin dieťaťa, keď otec sa podľa súdnej úpravy dôvodne domáha realizácie styku, dieťa vytrvalo otca odmieta, pričom jediné možné riešenie situácie spočíva len v tom, že obaja rodičia urýchlene pristúpia zodpovedne k nariadenému poradenstvu. Súd si je vedomý, že takýmto stavom trpí aj otec dieťaťa, avšak cesta k zblíženiu so synom nemôže viesť cez obviňovanie matky, akokoľvek by matka bola v minulosti zapríčinila svojim správaním momentálny negatívny vzťah dieťaťa k otcovi. Na druhej strane matka nemôže dnes hodnotiť situáciu len z pohľadu aktuálneho postoja dieťaťa, ktoré otca nechce, pretože nepochybne takýto stav vytvorila aj ona svojim správaním. Styk otca s dieťaťom je vždy v záujme oboch zúčastnených. Právo na plnohodnotný súkromný život a v rámci neho právo na nadväzovanie rodinných väzieb s najbližšími príbuznými patrí medzi základné osobnostné práva, ktoré si zaslúžia najvyššiu ochranu ak ide o maloleté dieťa. Preto matka musí pochopiť, že cesta prostredníctvom zákazu styku nie je možná. Je zrejme, že odborné psychologické vedenie potrebujú obaja rodičia aj individuálne. Takýto záver nakoniec rodičom i dieťaťu vyslovila i Poradňa pre rodinu v kríze R. v Ž..

Vychádzajúc z uvedeného súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Predmetný rozsudok nadobudne vykonateľnosť dňom právoplatnosti /§ 161 ods. 2 O.s.p./.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunaj. súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, trojmo.

Podľa § 205 ods.1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia /§ 251 ods. 1 O.s.p./.